

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 6. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tiskarstvo: 15.20 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in tisočstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Intensa attività aerea

Combattimenti ad ovest di Derna e intorno a Sollum e Bardia — Bombe su Tobruk e la Valletta — Un incrociatore affondato

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 21 dicembre il seguente bollettino di guerra n. 567:
Ad ovest di Derna, riupeccata dalle Forze nemiche, continua la pressione contro le nostre divisioni. Intorno a Sollum e Bardia si sono svolti combattimenti di carattere locale.

Reparti aerei tedeschi hanno attuato, nella notte sul 20, poderose azioni di bombardamento degli obiettivi militari di Tobruk con evidenti effetti, una batteria contraerea è stata distrutta. Altre formazioni germaniche, si sono portate, sul porto

della Valletta (Malta) bombardandolo efficacemente. Un nostro ricognitore marittimo, attaccato da tre «Spitfire» ne ha abbattuto uno, colpito un secondo ed è rientrato incolume. Due dei nostri velivoli, di cui era stato comunicato il mancato ritorno nel bollettino n. 565, hanno successivamente atterrato in nostra base, dopo aver abbattuto due caccia avversari.
Da ulteriori notizie pervenute è confermato l'affondamento dell'incrociatore nemico di cui si è già parlato nel Mediterraneo orientale, da parte di un nostro sommergibile venne annunciato nel bollettino n. 561.

Intenzivno delovanje letalstva

Borbe zapadno od Derne ter okrog Soluma in Bardije — Bombe na Tobruk in Valetto — Sovražna križarka potopljena

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 21. decembra naslednje vojno poročilo št. 567:

Zapadno od Derne, ki so jo sovražnikove sile spet zasedle, se nadaljuje pritisk proti našim divizijam. Okrog Solluma in Bardije so se razvile borbe lokalnega značaja.

Nemške letalske sile so v noči na 20. izvršile učinkovite bombniške akcije z vidnimi uspehi na vojaške objekte v Tobruku. Ena protiletalska baterija je bila uničena. Drugi nemški letalski oddelki so 20. zjutraj učinkovito bombardirali luko La Valletta (Malta).

Neko naše mornariško izvidniško letalo, ki je bilo napadeno od treh »Spitfirerov«, je enega sestrelilo, drugega pa zadelo ter se nato nepoškodovano vrnilo na svoje oporišče.

Dve letali, o katerih je bilo v komunikaciji št. 565 poročano, da se pogrešata, sta pristali na nekem našem oporišču, potem, ko sta bili sestrelili dve nasprotnikovi lovski letali.

Kasneje dosepele informacije potrjujejo potopitev sovražne križarke, o kateri je bilo

v komunikaciji št. 561 poročano, da je bila torpedirana od neke naše podmornice v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Neprekinjena zveza z Afriko

Rim, 22. dec. s. Akcija naše pomorske skupine v srednjem Sredozemlju, o kateri obširno poročala večerjane vojno poročilo, se je zaključila z zmagovitim sunkom proti znatni sovražni skupini, ki je po znatnih izgubah prekinila borbo in izginila v noč. Dosežen uspeh je dejansko zelo važen, če pomislimo na nalogo italijanske mornarice, ki je štela velik konvoj, namenjen v Libijo in je dospela vsa, popolnoma vsa v namembna pristanišča. Sovražni radio, ki zatrjuje nasprotno, kaže to pomeni, da so poti Sredozemlja za naše oskrbovanje odprte, čeprav za ceno naporov in bojnih akcij. Znanje so večje oskrbovalne možnosti iz Egipta v Libijo in angleške sile imajo za hrbtom zaledje, s katerim lahko obsežno razpolagajo, toda laž je, da se je sovražni mornarici posrežilo večeraj preti- gati sleherni zvezo med Italijo in afriško obalo.

Nemško vojno poročilo

Sovražni napadi na srednjem in severnem odseku odbiti z velikimi izgubami za sovražnika

Na Hitlerjevega glavnega stana, 21. dec. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Borbe na srednjem odseku vzhodne fronte se nadaljujejo z nezmanjšano ostrino. Več močnih sovražnih napadov je bilo odbiti. Na odseku neke armade je bilo pri tem uničenih 20 sovražnih tankov.

Tudi na obkoljevalni fronti pri Petrogradu so bili močni, od tankov podpirani poskusi izpadov odbiti z velikimi izgubami za sovražnika. Pri tem je bilo 19 sovražnih tankov uničenih.

Letalstvo je z velikim uspehom podpralo operacije ter bombardiralo sovražne kolone čet in prevoznih sredstev, zbirališča čet, baterije in bunkerje.

Na severu so bili pri finskih odseku fronte uspešno ovirani sovražni transporti z uničenjem vojnih potrebščin, železniških vlakov in drugih prometnih naprav.

Na angleški vzhodni obali je doseglo nemško letalstvo v pretekli noči bombne zadetke v nekem velikem industrijskem podjetju. Izvidniška letala so poškodovale na morju okrog Anglije dve sovražni ladji z bombami.

V severni Afriki se nadaljujejo borbe z junaškim nastopom vseh zavezniških sil. Nemško letalstvo je uničilo pri napadih na angleška letališča in zbirališča sovražnih kolon več letal in številne tovarne avtomobile.

V času od 13. do 19. decembra je izgubilo sovjetsko letalstvo 81 letal. Od teh je bilo sestreljenih 45 v zračnih bitkah, 30 od protiletalskega topništva, ostanek pa je bil uničen na tleh. V istem času smo izgubili na vzhodni fronti 18 lastnih letal.

Berlin, 22. dec. s. V komentarju k voj- nemu poročilu poudarja DNB med drugim, da nemški oddelki kljub hudemu mrazu nudijo odpor sprito pritiska sovražnika v osrednjem odseku fronte, kjer namerava sovražnik doseči prestižni uspeh. Nemško letalstvo je stalno v akciji in bombardira z največjimi uspehi zbirališča čet, motorizirane kolone, letališča, topovske položaje, utrdbe in sovražnikove prometne zveze.

Tudi Moskva je bila ponovno bombardirana z največjo silo, dočim so utrdbe in topovskih položajev ter sovražni protiletalski položaji v Sevastopolju se naprej objekti najhujših napadov nemškega letalstva. V severnem odseku cilja letalstvo predvsem na železniške proge in na kolo- dvore, uničujoč vake in dolge odseke prog. Na murmanski železnici so bile ponovno uničene številne lokomotive in poškodovani številni konvoji.

Ponavljajoči se poskusi izpada iz Petro- grada se sistematično odbijajo s hudimi in krvavimi izgubami, za sovražnika. Obroč, ki obkroža Petrograd, je tako trden kljub najslabšim vremenskim prilikam, da so se izjalovili obupni poskusi prodora, ki jih Sovjeti izvajajo že več tednov v tem delu fronte.

Močne nemške letalske skupine so napa- dle tudi industrijski pas in pristanišča v grofiji York, kjer se nahaja Middleboro- rough, važno središče proizvodnje jekla s 25 plavži in katerega je smatrati za naj-

večjo produkcijsko središče Angležev v tej panogi. V polno zadeta je bila tudi neka velika tovarna in obalna središča, ki so opremljena za transport surovin, s katerimi se zalaga industrija.

Huda ruska zima

Berlin, 22. dec. s. V komentarjih Hitler- jevega in Göbbelsovega poziva k darova- nju volnenih oblačil za borce na vzhodni fronti, opozarja nemški tisk na izredno hudo rusko zimo. Še nikoli se ni nemška vojska nahajala pred nalogo, ki zahteva toliko duha požrtvovalnosti kot zdaj, piše »Frankfurter Zeitung«. »Völkischer Beob- achter« poudarja nujnost darovanja. Ne smemo izgubiti časa. Zima je že prišla in sicer izredno ostru zima. O tem vedo naši vojaki, ki se morajo hudo boriti pri 40 sto- pinjah mraza in v ledenem vetru.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 22. dec. s. Večerašnje vojno po- ročilo o operacijah poroča o neizpremenje- nem položaju na fronti vzhodne Karelije. Na fronti Zaira in na Karelijski ožini sla- botno delovanje sovjetskega topništva in močnejših. Finsko topništvo je zlasti na fronti Karelijske ožine streljalo na oklep- ne položaje in na baterije Sovjetov ter pri- sililo k molku številne brze topove in tež- ko avtomatično orožje.

Obletnica smrti Arnalda Mussolinija

Rim, 22. dec. s. Deseto obletnico smrti Arnalda Mussolinija so svečano proslavili v glavnih mestih vseh pokrajin ob sodelo- vanju množic srca in naroda ter vseučil- ške mladine in Gilove mladine. Določeni predstavniki so imeli govore o Arnaldovi »Vesti in dolžnosti«.

Forlì, 22. dec. s. Izredno svečano je ljud- stvo Romanije proslavilo 10letnico smrti nepozabnega Arnalda Mussolinija, junaške- ga novinarja revolucije.

Milan, 22. dec. s. Poitajnik Stranke Mezzosona je večeraj predsedoval s podtaj- nikom za narodno vzgojo manifestacijam, s katerimi je milanski fašji počastil 10 let- nico smrti Arnalda Mussolinija.

Milan, 22. dec. s. Večera zjutraj se je po- gal Poitajnik Stranke Mezzosona v zve- zo borbenih fašjev, kjer se je poklonil pred spomenikom Arnalda Mussolinija in Constanza Ciana. Potem je v svetilišču iz- kazal čast padlim za revolucijo, kjer je položil šopek cvetja, nakar je obiskal zgo- dovinsko dvorano 23. marca 1919.

Posebne doklade za družine nameščencev v vzhodni Afriki
Rim, 21. dec. s. S kraljevim dekretom je bilo večeraj odredeno, da tobe mesečne doklade družinski člani uradnikov ita- lijske narodnosti, ki služujejo v ita- lijski Vzhodni Afriki ter družinski člani nameščencev zasebnih podjetij,

Izkrcanje Japoncev na Novi Gvineji

Japonske čete so se ob sodelovanju mornarice in letalstva polastile cele vrste novih oporišč ter se izkrcale tudi na Novi Gvineji

Sajgon, 22. dec. s. Iz več virov se pot- rjuje vest, da so se japonske čete izkrcale na Novi Gvineji, ki je izredne strateške važnosti kot prednja straža avstralskega kontinenta. Nova Gvineja ima 390 kvad- ratnih kilometrov površine. Nizozemci so gospodarji zapadnega pasu, Angleži pa vzhodnega. Zasedba Nove Gvineje po Ja- poncih naj bi bil odgovor na avstralsko zasedbo portugalskega otoka Timorja s to razliko, da so Japonci delovali na sovraž- nem teritoriju, dočim so se Avstranci po- lastili posesti nevtralne države. London je potrdil zasedbo Mirija po Japoncih, Japo- nci so se polastili največjega bencinskega skladišča na otoku, ki ga sestavljajo ogromni rezervarji. Brzina akcije je bila tolikšna, da so Angleži komaj utegnili uni- čiti najvažnejšo rafinerijo. Ostale naprave so padle nepoškodovane v japonske roke. Angleži so izgubili tudi važna letališča.

Tokio, 22. dec. s. Mornariški odsek ce- sarjevega generalnega štaba poroča, da so japonske pomorske sile v tesnem sodelo- vanju z edincami vojske zavzele več utr- jenih položajev Hongkonga in da je okoli- ca trdnjave pod popolno kontrolo Japo- ncev.

Sanghaj, 22. dec. s. V Cowleyu so Ja- ponci našli 21 bencinskih rezervarjev in 5000 motornih vozil, ki so jih pustili v tem kraju Angleži.

Vzmemirjenje v Avstraliji
Lizbona, 22. dec. s. Po vesteh iz Camber- re so zadnje japonske operacije na Filipi- nih še povečale vzmemirjenje v Avstraliji. Ministrski predsednik Curtin je izjavil, da se država nahaja v mnogo večji nevarnosti kot si mislijo Avstranci. Nujno so bili po- zvani prostovoljci k naboru za obe no- rambo sprčo strahu pred bližnjim japo- nskim izkrcanjem. V Portu Darwinu se dela mrzlično za obrambo sprčo neke japonske akcije. Minister za delo se je tja podal in osebno vodi dela. Več pasov je slo- evakuiranih in tu kopljejo celo strelske jarke.

Boji na Filipinih
Sajgon, 22. dec. s. Agencija Domej ob- vešča, da so japonski bombniki silno na- padli Tarlac, 70 milj severno od Manille, pomorsko oporišče Cavita in letališče Nic- les, kjer je bila povzročena ogromna škoda na vojaških objektih.

Tokio, 22. dec. s. Japonski strmoglavi- ci so potopili neko angleško križarko. Na Fi- lipinih so Japonci bombardirali tri letali- šča ter uničili 6 velikih bombnikov in 6 lovcev. Japonci so se izkrcali še na drugih krajih Filipinov. Napredovanje se nadalju- je z uspehom. V Singapur so prišli prvi begunci iz Penanga.

Letalski spopadi

Sanghaj, 22. dec. s. Japonski lovci so se prvič spopadli v Indokini z lovci vrste »Curtis« in »Spitfire«. Nad Kumingom je bilo sestreljenih 5 sovražnih letal. Kuming leži ob koncu birmanske ceste.

Japonske podmornice ob kalifornijski obali

Buenos Aires, 22. dec. s. Uradno poroča- jo iz San Francisca, da so japonske pod- mornice napadle dve ameriški trgovinski ladji v bližini kalifornijske obale.

Rim, 22. dec. s. Angleška poluradna agen- cija doznava iz Washingtona, da poročajo iz uradnega vira o veliki sovražni podm- rnici, ki je v bližini kalifornijske obale na- padla s topovi in torpedi 6000-tonsko ame- riško petrolejsko ladjo »Emilio« in jo po- topila. Pet članov posadke pogrešajo. Po zadnjih vesteh je bila neka druga petro- lejska ladja prisiljena zaradi napada neke podmornice, da se je zatekla v neko kali- fornijsko pristanišče, kar dokazuje, da v tem pasu kar mrgoli japonskih podmornic.

Tajsko-japonski pakt

Za dobo 10 let je sklenjena pogodba o najtesnejšem politič- nem in vojaškem zavezništvu

Tokio, 22. dec. s. Na posebni konferenci tiska v Gajmušu je bila naznanjena skle- nitev zavezniškega pakta med Tajsko in Japoniko. Besedilo pakta je tole:

1. Sklenjena je bila zveza med Japoniko in Tajsko na osnovi medsebojnega spošto- vanja neodvisnosti in suverenosti.

2. V primeru konflikta Japonske ali Taj- ske z eno ali več silami moreta Japonska in Tajska takoj stopiti na stran zaveznika in mu pomagati v vsem in z vsemi sred- stvi tako politično, kot gospodarsko in vo- jaško.

3. Podrobnosti glede izvajanja člena 2, bodo določeni s skupnim sporazumom med pristojnimi japonsko-tajskimi oblastmi.

4. Japonska in Tajska se obvezujeta, da v primeru skupne vojne ne bosta sklenili premirja ali miru brez polnega medse- bojnega sporazuma.

5. Ta pakt stopi v veljavo z dnem pod- pisa. V veljavi ostane 10 let in podpisnici se bosta med seboj posvetovali glede ob- nove, če bo to potrebno, pred potekom po- godbe.

Rim, 22. dec. s. Z zavezniško pogodbo, ki sta jo podpisali vladi v Tokiu in v Ban- gkongu, se Tajska uradno in zgodovinsko uvršča med sile Azije, ki sodelujejo pri oblikovanju nove vzhodne Azije. Stališče

vam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

Letalski spopadi

Sanghaj, 22. dec. s. Japonski lovci so se prvič spopadli v Indokini z lovci vrste »Curtis« in »Spitfire«. Nad Kumingom je bilo sestreljenih 5 sovražnih letal. Kuming leži ob koncu birmanske ceste.

Japonske podmornice ob kalifornijski obali

Buenos Aires, 22. dec. s. Uradno poroča- jo iz San Francisca, da so japonske pod- mornice napadle dve ameriški trgovinski ladji v bližini kalifornijske obale.

Rim, 22. dec. s. Angleška poluradna agen- cija doznava iz Washingtona, da poročajo iz uradnega vira o veliki sovražni podm- rnici, ki je v bližini kalifornijske obale na- padla s topovi in torpedi 6000-tonsko ame- riško petrolejsko ladjo »Emilio« in jo po- topila. Pet članov posadke pogrešajo. Po zadnjih vesteh je bila neka druga petro- lejska ladja prisiljena zaradi napada neke podmornice, da se je zatekla v neko kali- fornijsko pristanišče, kar dokazuje, da v tem pasu kar mrgoli japonskih podmornic.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim zvestim zaveznikom.

nam, ki so z namj doslej zvezane, je bila dana sreča, imeti Japonsko kot novega prijatelja in tovariša v orožju. Z blisko- vitim uničenjem ameriške mornarice v Pa- cifiku ter angleških sil v Singapuru ter z zasedbo številnih strateških točk Angležev in Amerikanov v vzhodni Aziji, kar so vse dosegle japonske oborožene sile, prehaja sedanja vojna v novo, nam ugodno obdobje. Zaradi tega se nahajamo tudi mi pred odločitvami svetovne važnosti. Armade, ki operirajo na vzhodni fronti, ki so dosegle zmage, kakršnih svetovna zgodovina ne

beleži, v bojih z najbolj nevarnim med sovražniki, morajo sedaj zaradi nenadne doše zime priti iz faze gibanja v pozicijsko fronto. Vaša naloga je, da držite in obranite s enakim navdušenjem, kakor do- slej, do prihodnje pomladi, kar ste s vztrajnim junaštvom in z velikimi žrtva- mi v borbah doslej zavzeli. Od nove vzhodne fronte ne pričakujemo nič druge- ga kot to, kar so storili pred 25 leti nemški vojaki v štirih zimah vojne. Sle- herni nemški vojak mora biti vzgled na- šim

Nedeljski sport:

Le pol sporeda na Kodeljevem

Dvoboj med Mladiko in Hermesom je odpadel, Mladika II je premagala Slavijo 5:2 — Prihodnjo nedeljo velik turnir

Ljubljana, 22. decembra. Včerajšnje nedelje so končno naši nogometaši popustili in igrišča so ostala prazna. Kar bo trajalo sedaj bržkone tja do konca meseca februarja. Vendar povsem brez sporta le nismo ostali. Naši tabelisti, ki se zaenkrat bore z istimi težavami, kakor druge sportne panoge — pri vsem tem jim je bilo še zadnje dni navrženo vprašanje, ali je tabelisti sploh sport ali ne — so napovedali večji spored. Mladika, ki kaže največje iniciative in je vzgojila nekaj pravih igralcev, je za večer organizirala dvoboj s Hermesom, v katerem bi imel nastopiti tudi Marinko. Tekmovanje naj bi bilo že dopoldne, za popoldne pa so Mladikarji povabili Slavijo, da bi se pomerili z njihovim drugim moštvo.

Moštvo Hermes pa ni nastopilo in je dopoldanski spored odpadel. Prišli so pa popoldne igralci Slavije, za katero so igrali Kamenšek, Blažič in Poženel. Za Mladiko II so nastopili Kocmur, Tršinar in Reček. Moštvo Mladike je dvoboj odločilo v svojo korist s precej izdatno premočjo.

Venezia je prevzela vodstvo

Tekma v Trstu med Triestino in Remo je ostala neodločena

Ljubljana, 22. decembra. Včerajšnje deveto kolo so prijatelji italijanskega nogometa pričakovali z zanimanjem, ker se je zdelo, da bo tekma v Trstu med domačo Triestino in letos izredno močno Romo odločilo, komu bo vsaj za nekaj terminov pripadlo boljše mesto v tabeli, če že ne vodstvo. Toda prišlo je drugače. Triestina, ki je morala nastopiti brez svojega preteklo nedeljo v tekmi z Genovom nesrečno poškodovanega odličnega napadalca Cergolija, je morala prepuščati zastopnikom Rima eno točko. Tekma se je končala brez gola. Medtem pa je došel še nepremagana Venezia slavila v Benetkah zmago nad Milanom in se je tako s točko več povzpela v vodstvo. Od drugih včerajšnjih izidov je podčrtati še poraz Fiorentine na domačem igrišču po Atalanti, ki je že preteklo nedeljo poskrbel za presenečenje, ko je v Milanu porazila Milano. Tudi uspeh Modene je priznanja vreden. Visoka poraza sta doživela Napoli in Bologna, to celo s številkami, ki so bile doslej v prvenstvenem tekmovalstvu redke. Podrobno so včerajšnje tekme v diviziji A dale naslednje rezultate:

v Livorno: Livorno—Modena 2:2 (1:2),
v Milano: Ambrosiana—Napoli 5:1 (1:0),
v Rimu: Lazio—Bologna 5:1 (1:0),
v Genovu: Liguria—Juventus 2:1 (0:1),
v Torinu: Torino—Genova 1:1 (0:1),
v Trstu: Triestina—Roma 0:0 (0:0),
v Benetkah: Venezia—Milano 2:0 (1:0),
v Firenci: Atalanta—Fiorentina 1:0 (0:0).

V vodstvu je Venezia s 13 točkami, sledita Triestina in Roma z 12, Liguria 11, Ambrosiana, Lazio, Fiorentina, Torino 10, Atalanta, Juventus, Genova 9, Livorno 8, Milano 6, Bologna Modena in Napoli 5.

V diviziji B sta oba vodstva kluba Vicenza in Fanfulla zmagala na tujih tleh in se v naprej vodila. Priznail se jima je še Bari. Izmed ostalih rezultatov preseneča delen neuspeh Padova, ki je morala doma prepuščati Bresciji eno točko. Rezultati tekem so naslednji:

v Pratu: Vicenza—Prato 2:0, v Bariju: Bari—Udinese 2:0, v Savoni: Savona—Fiorentina 3:2, v Alessandriji: Alessandria—Lucchese 4:1, v Busto Arsiziju: Pro Patria—Novara 0:0, v Pescari: Pescara—Siena 1:0, v Padovi: Padova—Brescia 0:0, v Reggiji: Emilia—Fanfulla—Reggiana 2:0, v Spezziji: Spezia—Pisa 2:0.

Klasifikacija po včerajšnjih tekмах: Vicenza, Fanfulla, Bari 14, Alessandria 13, Novara, Padova 12, Pescara, Brescia 11, Udinese 9, Spezia, Savona 8, Reggiana, Prato 7, Pro Patria, Siena, Pisa 5, Fiumana 3, Lucchese 0.

V nekaj vrstah

Preteklo nedeljo so imeli v Zagrebu sportni spored v korist zimske pomoči. Med drugim je bil prirejen tudi nogometni turnir štirih najboljših zagrebških moštev. V prvi tekmi sta se srečala Hašk in Concordia. Končala se je tekma v regularnem času 1:1 (1:0). Zmagovalec je odločil žreb. V naslednji tekmi je Gradjanski porazil železničarja 7:0 (3:0). Odločilno tekmo sta nato

Končni rezultat je bil 5:2. Edino zmago za Slavijo je pribral Blažič proti Tršinarju, medtem ko je Slavija drugo točko zabeležila s tem, da je Kocmur par forait prepuščil Blažiču točko. Podrobni rezultati so bili naslednji:

Kocmur—Kamenšek 18:21, 21:19, 21:5. Blažič—Tršinar 16:21, 21:12, 21:18, Reček—Poženel 16:21, 21:13, Tršinar—Poženel 21:13, 22:20 in Reček—Blažič 21:19, 21:19.

Naši tabelisti pripravljajo večji spored za prihodnjo nedeljo. Nastopili bodo vsi, ki pri nas nekaj pomenijo v tabelisti in bo privlačnost predvsem ponovni nastop Marinka. V soboto bo tekmovalje moštev in bodo vsi klubi postavili vsaj po eno moštvo. V nedeljo bo sledilo tekmovalje poedincev in dvojic. Prireditelj bo vsakomur zanimiva in borba ostra, saj so moči med našimi najboljšimi klubi precej izenačene.

igrala Gradjanski in Concordia. Tudi ta tekma se je končala neodločeno 2:2 (1:2). Odločiti je moral žreb, ki je že drugi bil naklonjen Concordiji.

Na nemškem juniorskem drsalnem prvenstvu je zmagal Dunajčan Ziegler pred Stelnom iz Nürnberga in Schillingom iz Berlina. Tekmovalju je prisostvovalo 4000 ljudi.

Na Dunaju je bil mednarodni sabljaški dvoboj med Madžarsko in Nemčijo. V borbah žensk so zmagale Nemke 9:3. V splošno so bili boljši Madžari 10:6. Tudi v splošno sabljačev so zmagali Madžari 11:5.

V Stockholmu je gostovala nemška boksarska reprezentanca in nastopila proti švedskim izbrancem. Zmagali so švedi 10:6.

Mednarodna drsalna zveza je priznala novi svetovni rekord v drsanju na 10.000 m, ki ga je Charles Mathiesen popravil od 17:14.4 na 17:01.5. Prejšnji rekord je postavil Balangrund.

Po nedeljskih tekmah vodi v švicarskem nogometnem prvenstvu Grenchen. Toda z enakim številom točk so v vodstvu tudi še trije drugi klubi: Young Fellows, Lugano in Servette. Curih, ki je nekaj časa vodil, je sedaj že na sedmem mestu. Zadnje mesto pripada Nordsternu.

Pravo bogastvo v eni knjigi

Ljubljana, 23. decembra. Kakor lani, je tudi letos izdal »Slovenec« poseben koledar, ki je v njem zbrano bogastvo vseh področij našega uveljavljanja. Koledar, ki je opremljen zelo okusno in prav tako spretno urejen, obsega na 247 strani, objavlja poleg velikega števila raznih pripovednih spisov razprave s področij gospodarstva, kulture, kmetijstva, cerkve in zlasti zakonskega prava, zemlje, pisja, zvezdomanzstva, zdravilstva, socialnega zavarovanja, fotografije, davštini, cloveške prehrane, denarništva in zivalstva, poleg tega pa še celo vrsto drobnih, toda za vsakdanje življenje zelo koristnih nasvetov.

V letošnjem »Slovenčevem koledarju« zasluži posebno pozornost slovenske jaslice, delo akademskega kiparja Franceta Gorseta, ki so mu dodane kot posebna barvna priloga. Jaslice z vsemi potrebnimi figurami so tiskane na debelem kartonu, tako da jih vsako lahko izreže in jih, ko jih je po danem navodilu opremil, postavi v mah.

Prav takšno pozornost zasluži tudi priloga na pravem umetniškem papirju s sliko »Žužemberške Marije«, ki jo je preroval akademski slikar Miha Maleš. Ta lepa umetnina bo v marsikatere slovenskem domu ostala kot trajni okras.

Podrobno ocenjati bogastvo letošnjega »Slovenčevega koledarja« ni mogoče, ker je preveliko, če omenimo vsaj glavne sodelavce: Leopolda Staneka, F. Jesenovca, Draga Potočnika, Franceta Vodnika, Jožeta Dularja, Frana Klemžarja, dr. Ivana

Ahčin, Leo Faturjevo, dr. Alojzija Odra, prof. Silva Breskvarja, dr. Tineta Debeljaka, dr. Jože Lovrenčiča, Janeza Kalana, Janka Hafnerja, ing. A. Silica, Rudolfa Smersuja, prof. Fr. Bajda, ing. L. Slugo in Jana Plestenjaka, smo s tem povedali dovolj, saj so naši širši javnosti vsi znani kot odlični predstavniki svojih strok oziroma leposlovja.

Na Dolenjskem snega za smuko dovolj

Dočim v Ljubljani snega sploh nimamo, pokriva dolenjske hribe okrog 25 cm debela snežna odeja

Ljubljana, 22. decembra. Prvo leto po otvoritvi prvega planinskega doma na Dolenjskem na Polzevem nad Višnjo goro je bilo tako. kakor letos. Takrat je ostala vse Gorenjska z ljubljansko kotlino brez snega, na Dolenjskem je pa bilo dovolj snega, da ga je bilo tudi za razvajene smučarje dovolj. In tisto leto se se Gorenjci jezili čez, da znajo Dolenjci copirati, Gorenjci pa da je usoda kaznovala, ker so trdili, da Dolenjska za zimski sport sploh ni prikladna, saj nikoli nima snega, ki bi bil kaj prida za smuko. Tudi letos je približno tako, samo da je dobila Dolenjska letos sneg že za božične praznike, dočim je zapadel tisto leto po otvoritvi doma na Polzevem šele sredi januarja.

Ljubljanci bodo najbrž majali z glavami, češ, ta je pa bossa, da bi bilo zdaj na Dolenjskem za smuko dovolj snega, ko ga v ljubljanski kotlini niti toliko ni, da bi pobelili travo kakor dobra slana. Včeraj zjutraj smo videli v dolenjskem vlaknu nekaj smučarjev in smučark, ki so se pa tudi vprašujoče spogledovali, ker sami niso verjeli, da bo kaj s smuko. Še bolj začuden so jih pa gledali potniki in nihče ni hotel verjeti, da so namazali smuči za smuko. Mislili so, da jih imajo s seboj kar take zaradi lepšega. Toda že ostanek škočij se prikaže prvi sneg, v šmarju je pa zemlja že pokrita z njim tako, da kopnega skoraj ne vidiš. Od šmarja je pa snega vedno več in hribi okrog Višnje gore imajo že okrog 25 cm debelo snežno odejo. Godzovi so kakor sredi zime. Vse je pokri-

»Slovenčev koledar« za prihodnje leto je izšel kot posebna knjiga znane »Slovenčeve« knjižnice, ki je v njej doseglo izšlo že več zanimivih del, med drugimi Jahnov »Trop brez zvončev«, »Pravljice« Božene Nemčeve, Björnsonov »Anžet«, Evastadov »Mož, ki je oropal mesto«, Claesov »Pokojni župnik Kämpers« in druga.

to s snegom, šibkejša drevesa so upognjena na pod njegovo težo do tal in ponekod ga je namela burja v zamete do 1 m visoko.

Včeraj dopoldne je bil sneg za smuko po dolenjskih hribeh zelo ugoden. Bil je naravnost idealen pršič, le da podlage še nima prave, ker je zapadel, ko je bil prvi letošnji sneg že skopnel in ko tudi zemlja še ni bila dobro zmraznjena. Toda za prvo smuko so smučarji zadovoljni tudi s takimi snežnimi razmerami kakor smo jih imeli včeraj. Zjutraj je bilo precej mrzlo in sneg je ostal dopoldne suh, popoldne je pa mrz nekoliko popustil, da je postal sneg težji in je bilo treba smuči dobro namazati. Seveda so bili zelo redki, ki so že včeraj mazali smuči in se razgibali po zasneženih dolenjskih hribeh. Pretežna večina ljubljanskih smučarjev namreč ni vedela, da je zapadlo na Dolenjskem toliko snega, da ga za smuko zadostuje. Zato so ostali doma. Obeta se jim pa dovolj zimskih radosti čez božične praznike, ker kaže, da bo ostalo vreme stanovito.

Dolenjski je prinesla sneg burja, ki smo jo nekoliko čutili zadnje dni tudi v Ljubljani. Čudno je pa, da se je sneg ustavil približno na gričih pri šmarju. V petek, ko so se ljudje peljali s prvimi popoldanskimi vlakom na Dolenjsko, so se začudili snežnikom, ki jih je zanašala burja v dolino preko šmarja. V šmarju in naprej po Dolenjskem je pa medlo in pihala je ostra burja. Snežiti je pa nehala že popoldne. Mnogo bolj kakor po dolinah je snežilo po hribeh, kjer so nastali tudi precej visoki zameti.

Veseli program v znamenju parafraga

Božični program »Veselega teatra« je zelo pester in zanimiv

Ljubljana, 21. decembra.

Zdaj že kar popularnemu ljubljanskemu »Veselemu teatru« nikakor ne zmanjka smovi. Program, ki ga je označil z zaporedno številko 12, je samo iznova potrdil, da med Slovenci zmisel za zdrav dvopit še ni čisto izumrl, čeravno so kronisti, ko smo predhodaj pokopali Frlolilna Zolno — gosposda Milčinskiga — zapisali, da s njim prav za prav umrl slovenski smeh. Božo Podkrajšek s svojimi ljudmi je naš že smrti zapisani smeh nekako zbudil od mrtvih in nam privabil vsaj skromen smeh in obraz.

Če hočemo program »Veselega teatra« št. 12, ki se začne v znamenju alimentacijskega š-a, postaviti pod mikroskopsko lečo, ki resnice nikoli ne zataji, moramo povedati, da so bili od vseh točk ali poglavij tega programa najboljše in najprepričevalnejše »Čebelarjevi spominke«.

»Alimentke« so gledalce nasmejali, vendar pa jih niso prepričali. Igralsko so bili podani izvrstno, vsebinsko pa so bili nekako prisiljeni, preveč nevsakdanji in premalo verjetni, preveč podobni resničnim veselim zaloigram, ki jih doživljajo solniki pri vseh alimentacijskih razpravah. Prav zaradi te svoje nevsakdanjosti in neprepričevalnosti niso dosegli ploska, ki bi ga sicer po igralski dovršnosti zaslužili.

»Akrobata« sta poglavje zase. S svojo dovršenostjo in skladnostjo sta iznenadila, polno priznanje pa so jima z navdušenim ploskanjem dali gledalci sami.

»Radjo pevka« je vse nasmejalo iz srca. Bila je prav dobra, kakor tudi njen zamorski igralec. Točka 3 a — bila je izven programa in dana menda za nameček — bi lahko dobila naslov »Nezvesti mož«. Je zgodba iz našega vsakdanjega življenja. Vse mogoče razloge iščemo, da svojim ženam utajimo nezvestobo ali pa prikrijemo posejdanje po gostilnah. Podkrajšek je bil v tej točki izvrsten, zaostajala pa nista niti žena niti natakar.

»Čebelarjevi spominke« so bili, kakor smo že omenili, odlični. Igralsko so bili podani popolno, scensko pa so bili delno šibki. Kulise, ki kažejo bohotno poetje, niso v skla-

du s pesmijo jetičnega kmečkega fanta, ki pozimi hrepeni po pomladi, pa ga neznan glas tolaži, da ga bodo dejali v črno zemljo, ko se bo pomlad spet oglasila, so nekako porazile sicer pravičen uspeh.

Pisec besedila za »Čebelarjeve spominke« menda premalo pozna končnice slovenskih panjev. Ne bi jih poznal bolje, bi telaj, ko hudir brusni ženi jezike, rajši napisal tisto resnično z naših starih panjev:

Kmetič je boga premolil, da hudirju bi dovolil, naj se z ženo poizkusi... in jezike bi obrusi... Ko opravil je hudir, je zavladal božji mir. Če bi bog uslišal danes pregorele prošnje naše, potlej ta in on Janez rad bi dal za pete maše. Le nesrečni bi hudir malokdaj užival mir.

Le nesrečni bi hudir malokdaj užival mir.

in bi z njo zanesljivo dosegel še večji uspeh.

»Božična« je bila prav dobra in je prepričala. Če bi ostalo samo pri obdarovanju revne družine, bi bila sredi smeha prav potreben opomin nam vsem, da se moramo za božič spomniti tudi bednih mater v naših predmestjih in se odreči vsaj litru vina njim v korist. Pri ponovitvah programa bi brez škode izostale zaključne pripombe policaja, dimnikarja in peka, ker bo s tem ta točka dosti pridobila.

V splošnem je bil novi večer Veselega teatra prav prijeten in zasluži, da si ga ljudje ogledajo. Zeleti bi bilo le, da je šepetalec manj glasen.

Prodezze

di »partigiani«

A Begunja la vera del giorno 18, tre uomini mascherati si presentavano nell'abitazione di Lado Meden di 31 anni, commerciante, e gli sparavano contro 9 colpi di rivoltella che ferivano gravemente il Meden alle braccia e il diciottenne Janko Prezelic, che si trovava per caso con lui, all'addome. Dopo aver rubato dei soldi i banditi si allontanarono. Questo è un altro atto di banditismo che gli slovinci devono ai loro connazionali partigiani.

La mattina del giorno 17, un individuo che vestiva l'uniforme dei portaflettere si presentava nell'abitazione di Giovanni Slegli d'anni 31, in via Gasilaka 5. Appena vercata la soglia estraeva una rivoltella sparandola contro lo Slegli. La madre di questo, d'anni di oltre 60, correva in difesa del figlio mentre il delinquente sparava contro le due ucrni vittime 5 colpi. La povera madre veniva uccisa ma il suo sacrificio non serviva a salvare il figlio che cadeva pure gravemente ferito dai proiettili assassini.

Delo »partizanov«

Ljubljana, 21. decembra

V Begunjah so se dne 18. decembra zvečer pojavili v hiši 31-letnega trgovca Loda Medena trije maskirani možje ter prot njemu izstrelili devet revolverskih strellov. Medena so hudo ranili na rokah, na spodnjem delu telesa pa je bil nevarno zadet tudi 13-letni Janko Prezelic, ki je bil slučajno pri Medenu. Ko so odvezli denar so se banditi oddaljili.

Za to novo banditsko dejanje se moramo Slovenci zahvaliti svojim rojakom partizanom.

Filmski teden v Zagrebu zaključen

Zagreb, 19. decembra. Teden nemškega kulturnega filma v Zagrebu je bil v ponedeljek zvečer zaključen s prikazovanjem dokumentarnega filma »Boji pri Poljskem«. Prizori o funaštvu nemških vojakov na ruskem bojišču so napra-

Visoki Komisar na razstavi

Ljubljana, 21. decembra

Visoki Komisar Ekse, Grazioili je v spremstvu kr. atašee za tisk dr. Joannina in majorja Pelagha včeraj ob 17. prispel v Jakopičev paviljon v tivolskem parku, kjer je obiskal umetnostno razstavo treh slovenskih umetnikov.

Pri vstopu v paviljon je Ekse, Grazioili sprejel in pozdravil predsednik Narodne galerije dr. Windischer z razstavljajci Jakcem, Debenjakom in Miheličem. Ekse, Grazioili je obšel vse dvorane ter si ogledal serijo razstavljenih del (pokrajine, tihožitja in risbe). Pred odhodom je Ekse, Visoki Komisar izrazil razstavljalcem svoje najvišjeh in tople zadovoljstvo.

vili globok vtis na gledalce, med katerimi so bili tudi ugledni predstavniki javnosti. Za uvod je spregovoril šef hrvatske propagande dr. Rieger o pomenu vojne proti bolševizmu. Spomnil se je žrtve padlih na bojišču za Evropo. Med predstavo je igrala vojaška godba pod vodstvom znanega dirigenta Lovra Matačića, ki je bil nedavno imenovan za šefa hrvatske vojaške godbe.

Predzadnji večer nemškega kulturnega tedna v Zagrebu je bil pa izpolnjen s prikazovanjem hrvatskega filma »Zemlja poje«. Predstavi je prisostvoval tudi slovaški poslanik v Zagrebu dr. Zieker, ki je izpregovoril za uvod nekaj besed. Po zaključku tedna nemškega kulturnega filma, ki je vzbudil v javnosti veliko pozornost, so poslali vse nemške kulturne filme v druga hrvatska mesta, kjer jih bodo prikazovali na rednem sporedu.

Iz Hrvatske

— Znatna omejitev avtomobilskega prometa. Hrvatski uradni list objavlja, da bo iz razlogov štedenja znatno omejeno število osebnih avtomobilov v prometu. Ministrstva imajo lahko samo po dva osebna avtomobila, isto velja za občinske uprave v večjih mestih. Gospodarska podjetja, ki zaposljujejo od 25 do 250 delavcev in nameščencev imajo pravico do enega osebnega avtomobila. Večja gospodarska podjetja pa do dveh. Vsi drugi osebni avtomobili bodo plombirani in lastnikom bodo prometne knjižice odvzete. Osebnih avtomobilov smejo v bodoče voziti največ s hitrostjo 50 km na uro. Na vsakih 5000 prebivalcev je dovoljen zdej po en taksi. Stabilni motorji ki porabijo mesečno nad 2000 kg surovega olja, morajo biti v petih mesecih predani na ogelje. Obenem je bila prepovedana prodaja nafte in njenih destilatov, dalje bitumna, kurlingne olja, olja za mazanje in parafina. Ti proizvodi se smejo odslej prodajati samo državi in Priv. petrolejski družbi Paklina.

Helij na Hrvatskem. Dragoceni plin helij so baje odkrili v manjših količinah v topli radioaktivni vodi v Siraču blizu Daruvara. Plin so poslali v Nemčijo v analizo. Tam so ugotovili, da so v njem sledovi helija. Topla radioaktivna voda v Siraču se uporablja zdej v druge svrhe. V nji namakajo lan, iz katerega nastajajo tako tanka vlakna, da jih lahko napelejo kakor meriški bombaz.

— Likvidacija jugoslovenskih bank v Zagrebu. V Zagrebu se je pričela konferenca o likvidaciji premoženja bivše jugoslovenske Narodne banke in drugih jugoslovenskih denarnih zavodov — Poštne hranilnice, Državne hipotekarne banke in Priv. agrarne banke. Hrvatsko zastopstvo vodi sekcijski šef dr. Hondl, nemško ministrski direktor dr. Riehl. Iz državnega gospodarskega ministrstva, italijansko pa comm. Ambrogio.

— Novi hrvatski poslanik na Slovaškem. Te dni je prispel v Bratislavo novi hrvatski poslanik na Slovaškem dr. Josip Berković. V kratkem bo sprejel pri predsedniku republike, da mu izroči poverilne listine.

— Gradbena delavnost na Hrvatskem pojava. Iz Zagreba poročajo, da je začela gradbena delavnost tam pojetati. Po podatkih državnega socialno-ekonomskega zavoda je bilo izdanih v juliju v Zagrebu samo 30 stavbnih dovoljenj, v avgustu 36, septembru pa 21. Vrednost novih stavb je pa padla od 22 milijonov kun v juliju na 20 milijonov v avgustu in na 10,5 milijonov v septembru. Iz tega je razvidno, da zidajo zdej ljudje bolj manjše hiše. V treh mesecih je bilo izdanih samo 9 stavbnih dovoljenj za večnastropne hiše, 39 pa za enonastropne in pritlične. Gradbeni material se je namreč zelo podražil in se tudi težko dobi.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 22. decembra: Dometrij

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Norimberški obtoženec
Kino Sloga: Neumorni reporter
Kino Union: Grof Brechard
Kino Moste: Guverner in Noč groze
Razstava umetniške trojice Debenjak - Jankac - Mihelič v Jakopičevem paviljonu, odprta od 9.30 do 18.

Prva javna produkcija Glasbene Akademije ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; Trnkoczy dr., Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

Keramika Dane Pajničeve

Ljubljana, 22. decembra.

Kiparica Dana Pajničeva, ki se je uveljavila z originalno keramiko in kiparskimi deli že na mnogih razstavah, je razstavila več izredno uspešnih keramičnih del v izložbi Bate. Razstavljena dela vzbujajo zaslužno pozornost. Dana Pajničeva ima svoj slog in izredno umetniško invencijo ter se s uspehom ogiba pri svojem delu manirizmu. Ta njena zadnja dela kažejo, da je dosegla že veliko čistost v liniji in obliki ter da je v barvi kompoziciji vedno iznajdljiva in posrečena. Razstavljena keramika je bila izdelana v keramični tovarni v Komendi in je tudi v tehničnem pogledu dovršena. Ljubitelji keramike si bodo razstavljena dela ogledali. Naša lepota, domača keramika je pač najlepša darilo, ki ga danes lahko damo svojim dragim.

Bettina in rdeči klobuk

Bettina je štela na gumbih svojega plašča: Stori — ne stori — stori. Že ji je bilo skoraj odleglo, ko je prišla pri štetju na »ne stori«, toda potem je pa naenkrat opazila, da spodnjega gumba na plašču ni bilo, če bi pa ne bil manjkaj, bi se bilo uganjanje izteklo s »stori«. Bettina je sklenila preizkusiti vse naključju.

— Če bo rdeči klobuk danes popoldne, ko se bom vračala iz pisarne, se v izložbi, ga kupim.

Seveda je bila to blaznost, saj ni imela niti najmanjše pravice kupiti si tako drag klobuk in povrh še tak šemast klobuk, podoben sračjemu gnezdu, ki je bil pa prav zaradi tega nekaj čisto posebnega, nekaj takega, česar še nikoli ni imela. Bettina je spadala v tista armado tisočernih mladih deklet, ki gredo zjutraj ob osmih v urad, ki prinesejo zadnjega v mesecu domov skromno plačilo, od katere je že vnaprej vsak vinar točno odrejen, kam pojde, in ki čakajo na veliko srečo. Kaj je prav za prav ta velika sreča, to je različno, pogosto je že velika sreča, če se dobi nepričakovano prost dan ali kaj podobnega, večinoma je pa velika sreča v tem, da čaka v soboto zvečer pred pisarno čeden fant, s katerim gre potem dekle v kino ali na izprehod, če je vreme lepo.

Čedni fantje so se v Bettininem življenju že večkrat menjavali: zadnja dva tedna je bil pa Robert, njen izvoljenec. Dega Roberta ni bilo mogoče opisati, on je bil v njenih očeh popoln: samo da je bil res čeden, imel je tudi zelo dobro službo, bil je resen in podoben, hrepel je po ženi in domu. In nekaj dni prej je dejal naenkrat: — Ti si sijajno dekle. Bettina, samo nekaj mi na tebi ni všeč: Preskromna si, malo bolj bi pa te morala misliti tudi nase, tu pa tam bi si morala kaj kupiti itd.

In res je imela zvečer na glavi svoj oguljeni rjavi klobuk in kar sram jo je bilo, ko je prišla mimo elegantno oblečena dama — in tedaj ji je šinila v glavo misel na rdeči klobuk. Robert bi debelo pogledal, če bi prišla zvečer z novim klobukom in bilo je pač vseeno, če je bil sam po sebi mnogo predrag.

Bettina je napravila tisti dan cel kup napak, ko je pisala na stroj, kar se ji sicer nikoli ni pripetilo, toda bila je tako zelo vesela, bilo ji je tako prijetno, kakor da bi bila sama popila steklenico šampanjca, Edina katastrofa, ki bi se bila lahko pripetila, je bilo seveda to, da bi mogel biti rdeči klobuk do popoldne že prodan, toda Bettina se je zanašala na svojo srečno zvezdo.

Bettina je pisala zadnje pismo. Njeni prsti so pisali po tipkah in Bettina je tiho prepevala veselo popevko. Še deset minut pa bo konec uradnih ur, potem pa še deset minut in rdeči klobuček, podoben obrnjenemu pitčjemu gnezdu, bo romal a stojala na njene zlate kodre.

Seveda se je pa zgodilo čisto drugače. Usoda ima pač vedno skrita presenečenja, ki z njimi noben človek ne more računati. In tako presenečenje je bilo to pot pisarjski sluga Willy. To se pravi tisto, kar je bila usoda pustila od njega, kajti drgetajoče, mrtvaško blede človeške cule, ki se je bila tako nepričakovano pripeljala k njeni pisalni mizi, ni bilo mogoče označiti za pisarniškega slugo Willyja.

— Za božjo voljo, kaj se je pa zgodilo, fant? Kakšen pa si? Evo, sedi vendar! Bettina mu je primaknila stol, toda Willy je še vedno samo majal z glavo:

— Nič ne pomaga, nobenega smisla ni, ma več! Življenje je si hočem končati!

— Povej vendar, Willy, kaj se je zgodilo.

— Denar sem izgubil, bankovec za petdeset mark! Na pošto bi ga bil moral odati, pa sem ga izgubil.

Vseeno je bila včeraj zlata nedelja

Proti pričakovanju so bile včeraj nekatere trgovine odprte

Ljubljana, 21. decembra. Na zlato nedeljo je bil vselej višek božične konjunktore. Kakor marsikomu se nam je v soboto zdelo razumljivo samo po sebi, da letos ne bo zlate nedelje. Tako smo brez posebnih bolečin črtali iz koledarja zlato nedeljo — toda po krivici. Tudi včeraj je še ostalo nekaj leska nekdanjih zlatih nedelj.

Ne le, da so bile vse izložbe božične, v znamenju božičnih simbolov — ne pa tudi božičnih cen kakor včasih —, urejene s posebno skrbjo, so bile odprte tudi nekatere trgovine. Ni jih bilo sicer mnogo, vendar ste včeraj lahko kupili vse, če ste želeli kupovati. Seveda kupcev ni bilo mnogo. Ze zato ne, ker niso pričakovali, da bodo trgovine odprte. Včasih so na zlato nedeljo kupovali v ljubljanskih trgovinah številni deželani. Ne moremo reči, da zdaj nimajo denarja. Kupovali bi še mnogo bolj kakor prejšnje čase, ko bi bil sam denar dovolj. To se kaže zlasti po tem, da radi kupujejo blago, ki ni naprodaj na nakaznice. Meščani so se pa nekoliko preumirili. Zda raje kupujejo na deželi kakor doma odkar so se zopet navadili prenašati nahrbtnike. Mnogi preživljajo vse nedelje po vrsti v razpoloženju zlate nedelje.

Ulice so bile včeraj živahnije kakor

navadno ob nedeljah, kar nas je tudi nekoliko opozarjalo na zlato nedeljo. Čeprav ljudje ne kupujejo toliko za božič, se vsaj nočejo odpovedati ogledu blaga po izložbah in tako so ga včeraj ocenjevali po vsem mestu v trumah. Razvili so se pa tudi po »zabaviščih«; med naša nedeljska zabavišča je treba prištevati tudi ožjo okolico kostanjevskih stojnic in »avtomatične« bifeje, kjer ljudje ne uživajo le dobrot tega sveta, temveč se tudi grejejo. Tudi v kinematografih je bilo včeraj tesno, hudi naval je bil v »Veselim teatru«, pač zaradi novega sporeda, in razprodani sta bili tudi gledališči pri vseh predstavah.

Ves dan je bilo živahno tudi na Kongresnem trgu na sejnu božičnih dreves. Do sobote so bila tako draga, da se marsikdo ni upal niti približati. Zda so cene maksimirane in kupčija je živahnija. Vendar je bilo doslej prodanih mnogo manj dreves kakor so si prodajalci obetali. Pričakovali so, da bo letos posebno živahna kupčija, ker je manj blaga ter da si bodo lahko kaj prihranili. Še posebej za božično. Nekateri so revni med njimi in zaslužek jim je treba privoščiti. Zato pa tudi upamo, da bodo blago lahko razprodali, saj bo zdaj dovolj kupcev, ker so maksimirane cene.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

veljavne od ponedeljka 22. t. m. do nadaljnjega

Ljubljana, 22. decembra. Po dogovoru z zastopniki in zastopniki konzumentov, predlovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad spet Visokemu Komisariatu predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih ta odobril.

Z odlokom VIII-2 št. 1564-1 Visokega Komisariata za ljubljansko pokrajino veljajo za ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 22. decembra 1941 zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, o naslednje:

Domači krompir na drobno 1.30 L; zel-nate glave na drobno izpod 10 kg 1 L; zel-nate glave na debelo 0.80 L; kislje zelje iz-lerjavej z obrtniškim listom na drobno 2.50 L; kmečko kislje zelje na drobno 2 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L; repa na de-belo 0.50 L; kislja repa 2 L; rdeče zelje 1 L; ohrovt 1.30 L; cvetača 3.20 L; brstni ohrovt 5 L; koleraba 2 L; rumena koleraba 0.70 L; rdeča pesa 2 L; rdeči korenček brez ze-lenja 2.50 L; rumeno korenje na drobno 0.80 L; črna redkev 1.20 L; osnaženi hren 3 L; peteršilj 3 L; por 3 L; zelena 2.40 L; šop-ek zelenjave za juho s korenčkom 0.30 L; domača čebula 2 L; salata 2 L; česen, 25 glav na kilogram, 4 L; otrebljena endivija 3.80 L; otrebljeni veliki motovilci 8 L; otrebljeni mali motovilci 12 L; domači otre-bljeni rijski radič (čikurija) 3 L; siljeni radič, gojen v skafih in greдах, 10 L; meh-ka spinača 3 L; suhe bezgove jagode liter

o L; kilogram suhega Šipka 8 L; kilogram suhega lipovega cvetja 20 L. Domača jabol-ka: I. vrsta: kanadska dolenska voščenka renete (Harbertova, ščpanjska, landseber-ska, kasalska in Baumannova) 3 L; II. vrsta: kosmaka, zelenec, tafelček, rožmarinček, ca-revič 4 L; III. vrsta: vse zdrava drobna ja-bolka 3 L; domači kostonj 3 L; domači ore-hi na drobno 11 L; orehova jedra I. vrste 38 L; orehova jedra II. vrste 35 L. Kuncji žive teže 10 L. Jajce 1.75 L komad.

Kjer ni posebej navedeno liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te ce-ne veljajo samo za blago, pridelano v Ljub-ljanski pokrajini, ker je za iz drugih po-krajin uvoženo blago v veljavi cenik za ze-lenjavo in sodej št. 6 na rumenem papirju.

Vse te najvišje cene cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu, ne samo na živilskih trgih na Vodnikovem in Pogča-jevem trgu ter v Mstah, temveč sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih v vsej mest-ni občini Ljubljani.

Kakor je strogo oprevedano prodajanje blaga nad najvišjimi dopustnimi cenami, enako oblasti zasledujejo in kaznujejo tudi preplačevanje. Gospodinjje in kupovalke naj same pomagajo pri nadzorovanju najvišjih cen ter podpirajo uradne organe v boju proti druginji, predvsem naj pa v splošno korist pomagajo preganjati verižne tve in izkoriščanje prebivalstva posebno o praz-nikih.

DNEVNE VESTI

— Donos davka na potrošnje po po-sameznih obdobjih predmetih. Ministrstvo finan-c je nedavno objavilo zanimive podat-ke o dohodkih iz davka na potrošnje v le-tih 1936-37. Gospodarski finančni dodatek Agita povzema sedaj po teh navedbah na-slednje podrobnosti: Skupno je država po-brala v l. 1936 pod naslovom davka na po-trošnje 1861.2 milijonov lir, leta 1937 pa 1914.3 milijonov lir. Leta 1929 je ta doho-dek znašal 1878.1, v triletnji 1933-35 pa po-vprečno 1835.9. Navedeni podatki kažejo, da je davek na potrošnje, ki se je sedaj že močno približal vsoti dveh milijonov in se bo lahko vzdignil še visoko nadnja, mo-čan vir dohodkov, zlasti za potrebe občin-skega gospodarstva. V skupnem iznosu ima največji delež davek na vinske pijače, ki je leta 1936 vrgel 758.7 in leta 1937. 818.7 milijona, kar je 40.82 oziroma 42.77 odstotka vseh dohodkov. Po vršini donosa sledi potem davek na meso 579.1 ozi. 538.9 (31.11 ozi. 28.15%), na električno silo 226.6 ozi. 242.3 (12.17 ozi. 12.66%) na stavbni material 109.1 ozi. 96.6 (5.56 ozi. 5.04%) na pohištvo 29.5 ozi. 37.3 (1.59 ozi. 1.95 odst.), na čokolado, piškote in slaščice 34.1 ozi. 36.7 (1.83 ozi. 1.92%), na sir in mlečne izdelke 33.6 ozi. 34.7 (1.80 ozi. 1.82%), na plin 24.7 ozi. 26.1 (1.33 ozi. 1.36%), na soljene in konzervirane ribe 16.9 ozi. 20.7 milijona lir (0.91 ozi. 1.80%) Manjše vsote so prinesle še alkoholne pi-jače (16.4 ozi. 18.8), toaletna mila in di-šave (7.5 ozi. 8) in trgovina s kuhanjino (2.1 ozi. 2.3).

v bližnji okolici Splita. Te tovarne so sko-raj enako pomembne med seboj in so pridelovale približno polovico vsega cemen-ta. Z novo razmejitev med Italijo in Hr-vatsko sta dve izmed treh tovarni pripadli Italiji. Hrvatska ima še tri tovarne ce-menta. Med temi deluje tovarna v Beo-činu že od leta 1895. Razen teh treh z več-jo kapaciteto delujeta še dve manjši. Vse te tovarne skupaj imajo kapaciteto 500.000 ton. Če upoštevamo, da je bivša Jugosla-vija preteklo leto porabila 470.000 ton ce-menta in da ga je polovico dobavila Hrvat-ska, se po poročilu Agita lahko trdi, da bodo tovarne za cement na Hrvaškem zaposlene le do polovice svoje kapacite-te. Ker je sedaj močno utensjena zasebna po-raba cimenta, bodo z lahkoto krije vse po-trebe za javna dela, ne da bi jim bilo treba povečati svoje naprave. Glede bodočega in-dustrijskega in trgovinskega razvoja hr-vatske cementne proizvodnje pa bo treba najprej razčistiti še nekatere važna vpra-šanja, kakor zahtevanje tovarni s potrebnim premožem in z njim združen problem prevoza. Najtežje pa bo rešljivo vprašanje stroškov in cen.

— Preureditev sarajevskega gledališča. Te dni se je mudil v Zagrebu intendant sarajevskega gledališča Ahmed Muratbe-gović, ki je na pristojnih mestih razpravljal o proračunu sarajevskega gledališča za prihodnje leto in o nekaterih nepotrebnih preureditvah. Novi sarajevski gleda-lski proračun obsega tudi ureditev gleda-liške garderobe, zlasti važna pa je pove-čanje števila gledališkega osebja. Z novi-mi močmi, ki bodo angažirane, želi intendant Muratbegović sarajevsko gledališče osposobiti tudi za izvajanje vsaj skromnej-ših oper. Proračun, ki bo odobren, znaša 10 milijonov kun, iz tega zneska pa bodo sedanje gledališko poslopje delno tudi pre-uredili in nabavili nove električne naprave.

— Izredna sodišča v Srbiji. V Beogradu je bila te dni izdana posebna odredba se-danje srbske vlade, ki določa delokrog iz-rednih sodišč. Nova odredba o izrednih so-diščih v Srbiji obsega vse prestopke proti političnemu redu in proti oboroženim silam.

— Nova zadržna zveza na Hrvaškem. Kakor poroča »Hrvatski Narod«, se je te dni mudil v Osičku hrvatski državni tajnik za javna dela ing. Ivo Bulić, ki je s teh-ničnimi strokovnjaki s področja velikih hrvatskih žup Baranja, Vuka, Ljvca-Zapo-lje, Posavje in Bilogora razpravljaj o po-

LJUBLJANSKI
KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavskih ob 18, 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 18.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEFON 22-41

Velefilm o življenju in delu norimberškega inženirja

Norimberški obtoženec

Heinrich George Kristina Söderbaum
Radi koncerta, predstava samo ob 16. uri.

KINO SLOGA TELEFON 27-34

Film boljši od najboljšega detektivskega romana

Neumorni reporter

Barry Barnes Valerie Hobson

KINO UNION TELEFON 22-21

Krasen film iz dobe krave francoske revolucije

Grof Brechard

Amedeo Nazzari Luisa Ferida
Ugo Cesari

sebnem načrtu za izvedbo najnujnejših me-lioracijskih del na področju Srema in Sla-vonije. Zadržam, ki so koristne za Hrvat-sko narodno gospodarstvo in ki je bila zdaj zanje v Osičku ustanovljena posebna zadržna zveza, je bil odobren kredit v znesku 5 milijonov kun. Ta denar bodo uporabili predvsem za obdelavo doslej še neobdelanih zemljišč, ker po novem na-čelu ne sme biti na Hrvaškem nobeno za obdelovanje primerno zemljišče, ki bi ne bilo obdelano.

— Cene tobaka so na Hrvaškem posko-čile. Kakor poročajo zagrebški in sarajev-ski listi, so cene novemu tobaku na Hrvat-skem precej poskočile. V primeri z lanskimi cenami novega tobaka so letošnje višje skoraj za 60%. Odkup novega tobaka se je v vsej neodvisni hrvaški državi že začel.

— Poslovanje Prve hrvaške štedionice. Zagrebški listi so objavili bilanco Prve hr-vatske štedionice, največjega hrvaškega denarnega zavoda, ki se je šele nedavno osvobodil zaščite. Čisti dobiček je lani znašal 6 milijonov 300 tisoč kun, dočim je znašal prejšnjim letom 5 milijonov 700.000 kun oziroma dinarjev. Lastniki prvenstve-nih delnic, ki jih je v prometu za 20 mili-jonov kun, bodo iz tega čistega dobička prejeli 4% dividende. Zanimivo je tudi, da je bilo na zadnjem običnem zboru Prve hr-vatske štedionice določeno zvišanje glavnice od 20 oziroma 75 na 200 milijonov kun.

— Srbski delavci pošiljajo iz Nemčije denar. Beograjska »Donau Zeitung« je ob-javila te dni obširneše poročilo o delu srbskih delavcev v raznih nemških industrijah. V članku je bilo med drugim tudi na-vedeno, da so srbski delavci, zaposleni v nemških industrijah, v času od 1. septem-bra pa doslej poslali svojim družinam v Srbijo skoraj 14 milijonov din prihrankov.

— Ureditve avtomobilskega prometa na Hrvaškem. Včeraj je bil objavljen dekret, s katerim se ureja avtomobilski promet v hrvaški državi. Vsakemu ministrstvu pri-padajo dva avtomobila in prav tako po dva oblasten v petih največjih hrvaških mestih. Zasebni avtomobilski promet je razen z majhnimi izjemami prepovedan. Določbe dekreta se nanašajo na vojsko, milico, diplomatski zbor in druge ustanove. Število javnih motornih vozil je omejeno na eno vozilo na 5000 prebivalcev.

— Darila hrabrim hrvaškim vojakom. Predsednik hrvaškega Rdečega križa ge-neral dr. Ante Hočevar je te dni poročal doglavljenim in vojskovodji Kvaterniku o društvenem delu za hrvaške vojake na ru-ski fronti, dalje za hrvaške vojake v juž-nih krajih in naposled za ranjence po hrvaških vojaških bolnicah. Vsak hrvaški vojak na ruski fronti bo dobil posebno da-riilo s čestitko, ki pravi: »Dragi naš junak! Tvoja hrvaška domovina in ves tvoji na-rod se te spominjata in ti želiita srečen božič. Bog naj da tebi in nam, da te bomo ob koncu sedanjih naših zmagovitih bor-b živlega in zdravega sprejeli v neodvisni hr-vatski državi.« Podobna darila s primerni-mi čestitkami bodo dobili tudi hrvaški vo-jaki, ki se bore proti četnikom v južnih delih Hrvaške, prav tako pa tudi ranjen-ci, ki se zdaj zdravijo po bolnicah.

— Zagrebški mestni proračun. Zagrebški župan Ivan Werner je na nedavni seji za-grebškega mestnega sveta poročal o novem proračunu za prihodnje leto. Proračun, ki je bil sprejet, znaša skoraj pol milijarde kun.

— Nesreče. Včeraj se je pripetilo nekaj nesreč; značilno je, da so se ponesrečile sa-me ženske. Marija Weissense, 57 letna ši-vilja v Jožefišču, je padla v zavodu na dvo-rišču in si zlomila desnico. — Ivana Peč-nik, 66 letna delavka iz Ciglerjeve ulice, je padla včeraj na cesti in se močno potokla na glavi. — Marija Štolba, 40 letna žena poštnega služitelja iz Rožne doline, je pa-dla na stopnicah in si zlomila levico. — Ivana Juvan, 30 letna žena tržačanka z Zaloške ceste, se je nevarno poparila s krom-pom po obrazu. — Vse ponesrečenke se zdravijo v ljubljanski splošni bolnici.

Iz Ljubljane

— Iz Poslednja letošnja predbožična glas-bena prireditev bo prva javna produkcija ljubljanske Glasbene akademije in Srednje glasbene šole, ki bo v ponedeljek 22. de-cembra ob 18.15, v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo gojenci in slušate-lji Gregorc, Marolt, Burgerjeva, Staniče-va, Mlakarjeva, Gröbmingova, Senegačnik-ova, Kruljeva in Boštjančič iz pevskih, klavirskih ter violinskih šol rektorja Tro-sta, ravn. Betetta in profesorjev Trostove, Ant. Ravnika, Wistinghausove, Slaisa ter Darjana. Izvajali bodo skladbe Haydna, Ravnika, Ponchellija, Mozarta, Leonča-valla, Corelli-Leonarda, Beethovna, Gre-gorja, Saint Saensa, Chopina, Rahmanno-va, Liszta, Verdija in Brucha. Sporedi, ki veljajo kot vstopnice, so v predprodaji v Matici knjigar. Vse, ki jih zanima na-predk našega glasbenega naraščaja iz naše najvišje glasbene institucije, na in-teresanost prireditev opozarjamo.

— Iz Zaradi življenjske nakaznice je treba mestnemu prekrbovalnemu uradu takoj z dopisno naznaniti svoj novi naslov, če se kdo preseli v drugo starostanje. Mestni prekrbovalni urad, kakor znano, sedaj vse strankam sam dostavlja življenjske nakaznice na dom, zato pa mora voditi tudi za vse spremembe naslovov, da ljudje o pravem

času dobe svoje življenjske nakaznice. Da pa ljudem ne bo več treba hoditi v Mestni dom naznanjat spremembo naslova in s ša-kanjem gubiti časa, na vsak takoj svoj no-vi naslov sporoči mestnemu prekrboval-nemu uradu pisмено kar na dopisnici.

— Iz Uroda kovinskih igrač v praznikih. Združenje trgovcev in gostilničarjev v Ljub-ljani je prejelo tole navdilo Visokega ko-misariata glede prodaje kovinskih igrač: Za prodajo igrač iz kovin, ki se bo izvrševala v razdobju od 15. decembra do 15. januarja in glede na intenzifikacijo nakupov s strani konzumentov, ki se v taki dobi dogaja, se dopušta, da se v nasprotju z dispacijami naredbe Visokega komisariata z dne 9. no-vembra 1941 (Sl. l. št. 484-82) izvaja prodaja omenjenih predmetov brez knjiženja v registrih, ki so predvideni v zgoraj omeni-ji naredbi.

— Iz Maksimalne cene za božična drevesca v Ljubljani je določil Visoki komisariat ta-ko, da je dovoljeno smrekova drevesca s podstavkom vred prodajati po velikosti od 5 do 30 L, jelova pa od 10 do 40 L. Te cene veljajo v Ljubljani do 24. decembra zvečer. Najvišja drevesca, ki merijo tudi do 4 m, ne smejo presegati teh najvišjih dopustnih cen.

— Za praznike toči priznana najboljša originalna vina refoško, verona, fraskati, pinot, rizling, rebula, chianti itd. po 9 lir Gostilna Lovšin. 582-n

Navodila za zbiranje prostovoljnih prispevkov

Ljubljana, 20. decembra. Pokrajinski odbor Rdečega križa poroča: Po odredbi državnih oblasti so prepevo-dana od danes dalje vsa pismena vabila za prispevke, naslovljena na ustanove ali na privatnike.

Istodobno se prepevujejo denarne zbir-ke, ki jih vršijo posamezne stanovske or-ganizacije.

Prispevki morajo imeti popolnoma pro-stovoljni značaj in se morajo izročati na-ravnost Pokrajinskemu odboru Rdečega križa, sekciji za socialno pomoč, Frančiškanska ulica 6 ali po pošto čekovnem računu št. 14.746.

Radio Ljubljana

TOREK, 23. DECEMBRA 1941-XX.
7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Pesni in melodije — v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Sek-stet Jandoli. 12.35: Prekov. trio. 13: Napo-vet časa — poročila v italijanski. 13.15: Komunikacija glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20: Godba Kr. finančne straže pod vodstvom mojstra Antonia D'Elia. 14: Poročila v italijanski. 14.15: Oneretna glasba. 14.45: Poročila v sloven-ščini. 17.15: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Sijanca: pestra glas-ba. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Simfonična glasba. 20: Napoved časa, po-ročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Gledališka sezona ETAR: Fedra, tragedija v treh akth Gabriela D'Annunzia. Glasba Ilderanda Pizzettia — v odmoru sloven-sko predavanje in vesti v slovenščini. po operi poročila v italijanski.

SREDA, 24. DECEMBRA 1941-XX.
7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Lahka glasba — v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Božične pe-sni pod vodstvom G. Pettinata. 12.40: Ambrosijanski trio. 13: Napoved časa in vesti v italijanski. 13.15: Službeno voj-no poročilo v slovenščini. 13.20: Koncert violinista Karla Rupla in L. M. Skrjanca ob klavirju. 14: Vesti v italijanski. 14.15: Pestra glasba pod vodstvom Cezarja Gal-lina. 14.45: Vesti v slovenščini. 17.15: Pre-lnos simfonjskega vokalnega koncerta. 19.30: Vesti v slovenščini. 19.45: Komorna glasba. 20: Napoved časa in vesti v ita-lijanski. 20.20: Komentar dnevnih do-godkov v slovenščini. 20.35: Koncert so-pranske Pavle Lovsetove, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek. 21.20: Predavanje v slovenščini. 21.30: Božične pesmi, izva-ja violinist Jan Slajs in organist Pavel Rantigaj (koncert prenašajo tudi ostale italijanske postaje. 22: Božičnica sv. Fran-čiška. 22.15: Koncert na piščali, izvajajo godbeniki iz Atina. 22.30: Cerkevno zho-rovno petje. 22.45: Vesti v italijanski. 23: Komorna glasba. 23.30: Polnočnica.

Naše gledališče

D R A M A

Ponedeljek, 22. decembra: zaprto.
Torek, 23. decembra: ob 17. uri Hamlet.
Red B.
Sreda, 24. decembra: zaprto.
Mladinske predstave v Drami. O božič-nih praznikih bo uprizorila Drama dve mla-dinski predstavi in sicer: v četrtek 25. t. m. na božič ob pol 11. Golijeva zabavno igr-o »Princeska in pastirček«, ki je primerna za naše najmlajše, pa tudi za odraslejšo mla-dino, na Stefanovo pa bodo ponovili Golijev poetično pravljico »Petrčkove poslednje sanje«. Za obe predstavi bodo veljale zni-žane cene. »Petrčkove poslednje sanje« so bodo pričele ob 14. Zelo primerno božično darilo za malčke so vstopnice k tem pred-stavam.

O P E R A

Ponedeljek, 22. decembra: zaprto.
Torek, 23. decembra: ob 17. »Prodana neve-šča«. Red Certeck.
Sreda, 24. decembra: zaprto.

Založba »Hram«

sporoča vsem naročnikom in ljubiteljem slovenske izvirne knjige, da je pravkar iz-šlo kot izredno izdanje najnovejše izvirno delo pisatelja Rudolfa Kresalca:

Nikodemova žena

(zapiski neverjetnega advokata)

Iz ocen, ki so jih dali kritiki po rokopi-su, je to Kresalovo delo dragocen dar v tem letu. Dr. Pavel Karlin navaja: Novo pripovedno delo avtorja »Studenta Stefan« in »Večice španskega bezga« ro-man »Nikodemova žena«, sem prečital v rokopisu in sem ga bil vesel.

Pisatelj, ki zna tako budno in tanko prislushtni utripom človeškega srca, je tu-di to pot z lepo besedo razgrnil pred zavze-tega čitatelja snov iz meščanskega social-nega okolja. Pridobil pa je še na površin-ski izgradnji dogajanj in na plastiki poda-janja.

Želim, da bi to novo delo nadarjenega oblikovalca, ki bo obogatilo slovensko izvir-no leposlovje, doseglo resnično zaslužen uspeh.

Dr. Anton Slodnjak pa: Kresalovo najnovejše leposlovno delo je zanimiva duševna studija, s katero je pisec posvetil v temoto našega sodobnega zakonskega in družbenega življenja sploh. Povest se odlikuje po jasni besedi in živi misli. Tudi oblikovno je delo posrečeno: pripovedovanje in prvi osebni daj prikazo-vanju težkega, usodnega konflikta notranjo odkritost, intimnost in psihološko verjet-nost.

Knjigo dobite v založbi »Hram«, Flori-janska ulica 14-I in v vseh knjigarnah. Originalno vezana v celo platno z ovitkom in v kartonu, tiskana na antičnem pero-lahkem papirju velja 28 Lir.

INFORMACIJA

Med Napoleonovo vojno proti Angliji so zaslužili na Irskem dolgo iskanega falota. Kolovodja iste tolpe je že sedel v ječi. Sod-nik je soobil oba in vprašal poglavarja: Ali spada ta k tvoji tolpi?

— Da. Toda zdi se mi, da je bil častni član.

V GLEDALIŠČU

Igralec: Prinesel sem zdravniško izpri-čevalo, da ne morem igrati, gospod ravnatelj.

— Hvala, to mi je bilo že znano, — od-govori ravnatelj. — Mene bi zanimalo zdravniško spričevalo o tem, da ste bolni.

KRČNE ZILE — Ambrozevo medicos, so muka in trpljenje za sleherne ženske. Olaj-sate si bolečine. Olaj-sate si bolečine. Zato pij-te kri presnavljajočo

Premog — drva — oglje

specialno oglje za generatorje vedno na zalogi pri

Resman Lojze

LJUBLJANA, C. 29. oktobra (Rimska) 21
Telefon 44-90

M A L I OGLASI

ODEJE od vate in puha — no-ve in stare — vam za-siže. — Ljubljana, Ma-rijin trg 2/II. 1668

SE JE ČAS, da si kupite jabolka za praznike. Iste vam nudimo v veliki izbiri in po nizkih cenah. Lavric & Strumbelj, Ljubljana — Tyrševa cesta 33. 2052

Papirnat ZAVESE za zatemnitev po naj-nizji ceni — stalna za-zalogi

E. Zakrajšek, tapetnik Ljubljana, Miklošiče-va cesta št. 34 — telefon 48-70.

POZOR! Kupujem rabljene čev-je, gumijaste obutve, obleke, otroške snežke zamenjam za večje številke. — Klavžer, Ljubljana, Vošnjakova ulica št. 4. 2036

POZOR! Na zalogi imam rab-jene čevlje, otroške ga-loše — sprejemam vse popravila — tudi gumijaste obutve. — Klavžer, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4.

PACCHI POSTALI URGENTI NUJNI POSTNI PAKETI

GRUPPO A DESTINAZIONE CONTEMPORANEAMENTE ALLE CORRISPONDENZE PER ESPRESSO IMPOSTATE NELLO STESSO GIORNO O ALLA STESSA ORA - SONO ACCETTATI DA 8 PER TUTTE LE LOCALITÀ DEL REGNO E DALLA COLONIA ITALIANA - NANNI CORSO COI TREMI DRETTI E DRETTISSIMI - SONO RECAPITATI A DOMICILIO PER ESPRESSO SUBITO DOPO L'ARRIVO A DESTINAZIONE

DOSPREJO NA NASLOV OB ISTEM CASU KAKO EKSPRESNA PISMA, ODDANA NA POSTI ISTEGA DNE IN OB ISTI URL. — SPREJEMAJO JIH V VSEH KRAJH IN ZA VSE KRAJE KRAJEVINE ITALIJE IN KOLONIJ. — POTUJEJO Z DIREKT-NIMI IN POSPEŠENIMI BROZVLAKI. NA DOM-SE DOSTAVLJAJO NAJHITREJE, TAKOJ, KO DO-SPEJO V NAMENJENO POSTAJO.

Končna ureditev, melioracija Barja

Kaj vse bi bilo treba še ukreniti in narediti, da bo Barje postalo, kar od njega pričakujemo — zemljo, ki nas bo redila

Ljubljana, 22. decembra. O Ljubljanskem barju vladajo se zelo nejasni pojmi; niti strokovnjaki ne soglašajo glede rešitev vseh vprašanj in ne poznajo še marsikatero njegovo posebnost. Menda prav zaradi tega tako pogosto govorimo in pišemo o Barju in gledamo nanj kot na obljubljeno deželo. Od njega si želimo najbrž več kakor bi smeli. Ni jasnih pojmov o velikega preračunja Barja, izboljšanja ter, skratka, o vseh delih, ki jih imenujemo s skupnim imenom »melioracija«. Vedeti bi morali, da je melioracija Barja v zvezi s številnimi krajevnimi posebnostmi, ki jih je treba upoštevati, da ne bodo »pravi« nastale škodljive posledice, to se pravi, da ne gre za samo Barje; notranjski Kras in Barje sta zvezana, imata skupni vodni sistem; na oblikovanje Barja vplivajo krimski hudourniki; regulacije rek in potopov na Barju so izredno kočljivo orodje, kar se barjanska zemlja ne sme osušiti premalo, pa tudi ne preveč; vprašanje je, kaj bi najbolje kazalo pridelovati na Barju, da bi bila zemlja čim bolj izkoriščena. Dolga vrsta vprašanj je še neresenih in nekatera se nam morda ne zde važna, vendar je od njih rešitve odvisno, kdaj bo Barje postalo, kar hočemo nekateri videti v njem že zdaj. Zato moramo vselej pisati zelo previdno o vseh barjanskih kmetijskih, tehničnih ali kakršnih koli vprašanjih. Da bodo ljudje bolje razumeli, kaj pomeni prav za prav končna ureditev Barja, melioracija, smo se odločili razložiti nekatera vprašanja, ki so zdaj še posebno aktualna (nekatera so pa aktualna že dolga desetletja).

Predlogi, kaj bi bilo treba ukreniti

Zdaj, ko so prehranjevalna vprašanja v ospredju, bi seveda želeli, da bi nam tudi Barje rodilo čim več in da bi nam začelo roditi že čez noč. Nekateri, ki vedo o Barju, da je precej prostrano ter da meri okrog 16.000 ha, se samo čudijo, zakaj ta zemlja ne daje več in zakaj se nihče ne zganja, da bi nam rodila, kakor bi lahko po njihovih zamislih. Predlagajo, kaj bi bilo treba pridelovati in kako velika površina bi naj bila posejana s to ali ono kulturo, kakor da se Barje lahko prerodi v enem samem tednu. Zadržne čase je bilo spruženih mnogo predlogov, kaj vse bi naj pridelovali na Barju, ni pa bilo nič ukrenjeno, da bi se kateri koli teh predlogov lahko uresničili. Ni rečeno, da posamezni predlogi niso bili vredni upoštevanja, toda nadar bi ne smeli pozabiti, da mora biti izpolnjen prvi pogoj: imeti moramo za pridelovanje dovolj primerne zemlje. Toda vsa barjanska zemlja ne rodi enako, mnogo je še ni primerno osušene in vedeti je treba tudi, da kmetje ne morejo opustiti pridelovanja nekaterih kultur na korist drugih, ki jih doslej še niso pridelovali.

Predlog Kmetijske zbornice

Kmetijska zbornica je nedvomno ena najbolj poklicanih ustanov, ki se morajo zanimati za naše Barje. Nekateri tudi pričakujejo od nje največ; mislijo, da lahko s svojim vplivom doseže zelo mnogo in da njeni strokovnjaki lahko store marsikaj. Pri Kmetijski zbornici se nedvomno za edajo velikega pomena Barja za naše kmetijstvo in zato si tudi prizadevajo, da bi vrednost barjanske zemlje prišla do polne veljave. Vedo pa tudi, da nas bo Barje začelo rediti v pravem pomenu besede šele, ko bo meliorirano. Melioracija Barja je v zvezi z številnimi tehničnimi, kmetijskimi, pa tudi pravnimi vprašanji. Pri končni ureditvi Barja morajo sodelovati vse pristojne ustanove s tehničnimi, kmetijskimi in pravnimi strokovnjaki. V glavnem gre za rešitev treh vrst vprašanj: 1. tehnična vprašanja: končna osušitev Barja in prečiščenje nadaljnjih poplav; 2. kmetijska vprašanja: katera kultura bi bilo treba gojiti, a kar lahko doženejo šele s številnimi kmetijskimi in vegetacijskimi poskusi; 3. pravna vprašanja: zlozbe (komasacije) zemljišč, ureditev posestnih zadev itd. Pri reševanju teh vprašanj bi morali odločiti strokovnjaki in oblasti združeni v posebni strokovni komisiji. Kmetijska zbornica je torej predlagala predvsem sestavo takšne strokovne komisije. Komisija bi naj pri svojem delu upoštevala vse dosedanje delo strokovnjakov in se poslužila izsledkov velike kmetijske ankete, ki je bila prirejena l. 1938, ko so obširno razpravljali tudi o melioraciji Barja.

Predlogi kmetijske ankete

Predlogi kmetijske ankete so še vedno aktualni. Strokovnjaki so tedaj predlagali naslednje: Da bi se v doglednem času lahko ločili podrobni melioracijski deli na Barju, je treba napraviti načrte glede na

končna regulacijska dela Ljubljane, Z vrtnanj je treba ugotoviti debelino šotne plasti in praviti plastice za spodnjo murelino plast. To je posebno važno zaradi: višine talne vlage; talna voda mora namreč ostati malo višje nad površino mineralne zemlje. Poudariti je treba vprašanje, kako naj bi meliorirali barjanska tla s samo 20 do 50 cm debelo šotno plastjo, ki pokriva masno sivo glino. Barje ima velike površinske talne vode, ki jih je treba odvesti v ostala dela naj bi se ustanovila posebna osebja, ki bi morala imeti dovolj tehničnega osebja in denarnih sredstev. Čim prej bi bilo treba obnoviti »Drustvo za pospeševanje obdelovanja Barja« z enakim delokrogom in namenom kakor pred svetovno vojno. V tem društvu pa bi naj še sodelovali kulturni inženjerji in agronomi. Posebna strokovna komisija naj takoj prouči spremenjeno stanje na Barju glede na končno regulacijo Ljubljane v mestu izdela načrte za popolno prečiščenje povodnjaj in katera dela bi bilo treba opraviti. Določiti naj tudi smernice za izdelavo podrobnega načrta melioracije Barja — Posebna skupina strokovnjakov bi

si naj ogledala melioracijska dela na barjih v drugih deželah. — Kmetijsko kemično preizkuševališče v Ljubljani naj bi raziskalo kemične sestavine barjanske zemlje. — Pospešiti je treba regulacijo Malega grabna, Gradaščine in Iške (nekatera teh del so bila medtem že začeta in v glavnem končana), ker bo le tedaj, ko bodo regulirani vsi glavni pritoki Ljubljane, mogoče ugotoviti z meritvami količino vode ob raznih prilikah (male, srednje in visoke vode). — Zdaj veljavni zakon, ki je bil izdan 1877, s poznejšimi dopolnitvami, ne ustreza sedanjim razmeram in potrebam, zato bi bilo treba sprejeti novi zakon in ga prilagoditi pravilom vodnih zadrug. — Se zgolj iz naštevanih predlogov, kaj bi bilo treba še storiti, je razvidno, da Barje še ni obljubljena dežela ter da bo treba še mnogo dela preden bo, kar želimo, naj bi bila že zdaj. Da boste pa lažje razumeli, kaj so prav za prav melioracijska dela in kako se je Barje preračalo od najstarejših do najnovejših regulacijskih del, bomo navedli še opisati zgodovino melioracije naše bodoče obljubljene dežele.

Horoskop za tekoči teden

od 22. do 28. decembra 1941 — Tranziti planetov s položajem sonca ob rojstvu

Ljubljana, 22. decembra. **Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju:** Po Veneri ima sredina rojstev dobre izgledje v družbenem življenju in kupčijah. Jupiter obeta uspehe v denarnih zalevah.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Rbhu: Jupiter se vedno ni naklonjen in povzroča razne zmede. Sonce in Merkur prinašata olajšanje bolnikom.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnu: Rojenim po 10. aprilu grozi nevarnost nezgod in razprtij vsi pa imajo po Jupiteru mnogo izglede za zboljšanje starih razmer.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Rojeni v aprilu smejo upati na lepše dni. Velike sreče pa ni pričakovati, najmanj pa za rojene po 10. maju, zaradi sovrage Urana in Saturna.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Vrnilo se bo upanje in zavest v lastno moč. Razmahnite delavnost na vseh področjih.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Rojenim v prvih dneh znamenja utege Neptun prinese vsakovrstne zmešnjave.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Zaradi ugodnega aspekta Jupitera ugoden teden za denarne in uradne opravke, ostali planeti pa niso naklonjeni.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Več planetov v kritičnem aspektu pripravljajo dobo velikih skušnjav in pretresov, posebno naj se varujejo bolniki.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: Zdravi in hladnokrvni ljudje naj izkoristijo ta čas. Bolniki naj se čuvajo novih bolezni.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Škorpionu: Med dolgotrajne hude aspekte Urana in Saturna vdirajo blagodejni aspekti Sonca in Merkurja. Razmerna ugoden teden zaradi zmanjšanja kritičnega vpliva Pluta.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Ničesar posebno dobrega ni mogoče napovedati. Tako vam bo, kakor bi se vozili po sveže posuti cesti.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Sonce in Merkur vam pomagata pri razvijanju sposobnosti, dejanske razmere pa morate sami popravljati, ker planeti ne obetajo slepe sreče.

B. K.

Meso in mast iz kuhinjskih odpadkov

V petih letih je pridobila Nemčija s pomočjo pomij okrog 70.000.000 kg mesa in masti

Sele nujna sila je nas pripravila do tega, da smo zaenkrat žal šele v teoriji načeli vprašanje izkoriščanja odpadkov, za katere se pri nas razen smetarjev in podgan po odtoknih kanalih nihče ni zmedil. Drugod po svetu so že davno prišli na to, da pomenijo odpadki precej važno postavko v narodnem gospodarstvu vsakega večjega mesta. Posebno v Nemčiji so spoznali to. Ostali pa niso pri spoznanju, temveč so šli takoj na delo in so začeli odpadke prav temeljito izkoriščati za krmo. Prav primer Nemčije nam najlepše kaže, kaj se da storiti tudi z navlakom, ki nam je na prvi pogled samo v napotje in smo veseli, če se je lahko odkrijamo.

V decembru 1936 je dobila Nemčija posebno organizacijo, ki je njena naloga pomagati pristojnim organom pri prehrani prebivalstva. Prav posebna naloga te organizacije je pa izkoriščati kuhinjske in živilske odpadke ali kratko pomije, ki gre do sicer v izgubo in so gospodinje celo vesele, če hodi kdo ponje, da ni treba samim skrbeti, kam bi z njimi. Organizacija, ki se je lotila tega dela v Nemčiji, se imenuje »Prehranjevalna pomoč«. Na delu je že pet let in ta čas že zadostuje za oceno njenega pomena in doseženih uspehov. Pomagale so ji seveda pridne gospodinje same in občine, ki so dale na razpolago potrebne prostore in prevozna sredstva.

S kuhinjskimi in živilskimi odpadki krmito v Nemčiji prašiče v velikih lepo urejenih pitliščih pod strokovnim nadzorstvom. Tako si Nemčija pomaga pri prehrani svojega prebivalstva, ki bi sicer nujno pokazala marsikatero vrzel. Lani je dobila Nemčija tako 15 milijonov kg mesa in masti. Vsega tega bi ne bilo, če bi ne bili začeli smotno izkoriščati odpadkov. V meso in mast izpremenjeni kuhinjski in živilski odpadki odgovarjajo količini krme, ki bi bilo treba za njo zasejati s primernimi rastlinami 75.000 ha. Ze to nam jasno pokaže, kako velikega gospodarskega pomena je izkoriščanje odpadkov. Tu gre v pravem pomenu besede za izpreminjanje kuhinjskih in živilskih odpadkov v meso in mast.

Med sedanjim vojno se je Nemčija še s posebno vneto lotila tega dela in »Prehranjevalna pomoč« je bila znatno izpolnjena. Zdaj ima Nemčija 1320 pitlišč, v katerih rede skozi leto in dan 180.000 prašičev. Od začetka delovanja te organizacije do zdaj je pridobila Nemčija z izkoriščanjem kuhinjskih in živilskih odpadkov 70.000.000 kg mesa in masti kot dodatek k temu, kar so dale kmetije. Tak dodatek se pač mora poznati v prehrani prebivalstva.

Za krmo prašičev porabi Prehranjevalna pomoč dnevno okrog 1.600.000 kg kuhinjskih in živilskih odpadkov, v enem

Tenuta invernale in un campo d'aviazione italiano in Russia — Italijanski letalci v Rusiji v zimskih uniformah

letu torej nad 10.000.000 stotov. Odpadki morajo biti po možnosti sveži, da je njihova redilnost čim večja. Odpadki se kaj hitro pokvarijo in zato je treba paziti, da ne leže dolgo zlasti poleti. Pozimi je to delo znatno lažje, vendar je pa tudi v zimskih mesecih nevarnost, da začno odpadki gniti, kar se seveda pozna na njihovi hranilnosti. Zato mora biti pot od kuhinje do korita v pitlišču čim krajša. Tri četrtine odpadkov zavzemajo krompirjevi olupki, ki so tudi najboljši sestavni del navadne krme.

Pri nas se je to vprašanje, kot rečeno, šele sprožilo, in sicer zaenkrat samo v teoriji, kajti tisto malo, kar so ustvarili v tem pogledu podjetni posamezniki, za splošnost ne prihaja v poštev. Bilo bi pa dobro, da bi morda naša mestna občina določila nekoga, ki bi se zanimal za to važno vprašanje in poskusil storiti vsaj nekaj, kar se pri nas in v danih razmerah da storiti na tako široko zasnovano organizacijo izkoriščanja kuhinjskih in živilskih odpadkov, kakor jo imajo Nemci, seveda ne moremo misliti, nekaj bi se pa vendarle dalo storiti. Seveda so potrebni zlasti še pri tem delu iznajdljivi in poštenovalni ljudje, dobri organizatorji, ki se pa morajo tudi zavedati, da je razlika med delom za svoj žep in za skupnost. Če bi bilo treba plačati vsak korak in vsak gib roke, potreben pri zbiranju odpadkov, bi bila seveda taka reja prašičev mnogo predraga. Tam, kjer znaajo prijeti to delo od pravega konca, se pa da mnogo storiti v korist skupnosti. Koliko imamo brezposelnih, ki dobivajo podporo in ki bi lahko za njo opravičali ne posebno težko delo, zbiranje odpadkov po hišah. Če nič drugega, temeljitega premisleka je ta misel gotovo vredna.

Pisma vojnim ujetnikom

Mednarodni odbor Rdečega križa poroča, da je odposlala zadnje dni, v začetku tretjega leta svojega delovanja, centrala za vojne ujetnike v Ženevi 10 milijonov ton pisma. Centrala za vojne ujetnike je bila ustanovljena po mednarodnem odboru Rdečega križa v septembru 1939, ko se je začela sedanja svetovna vojna. Njen delokrog je naraščal od meseca do meseca. V začetku je bilo zaposlenih v centrali 30 moči. Zdaj dela v nji 3.500 plačanih moči in poštvovalnih dobrovoljcev, ki delajo brezplačno. Prvotni prostori centrale so postali kmalu pretesni, ker je delo od dne do dne naraščalo. Širila sta se zlasti kartoteka in arhiv za odposiljanje pism vojnih ujetnikov. Tudi prvotno posloppje je postalo kmalu premahno, tako da je zdaj centrala razmeščena v muzeju Rath in v nekaterih velikih posloppjih.

Centrala za vojne ujetnike je odposlala že, kot rečeno, nad 10 milijonov pism, prejala jih je pa od ustanovitve okrog 8 milijonov. Vsa odposiljena pisma približno 30.000 pism, sprejme jih pa okrog 20.000. Zdaj, ko se je vojna razširila, bo naraslo seveda tudi število pism.

Bolgarski državni proračun

Na petkovi seji je bil bolgarskemu Sobranju predložen načrt državnega proračuna za l. 1942.

Novi bolgarski državni proračun predvideva 14 milijard 330 milijonov levov izdat-

kov. Od tega zneska odpade med drugim na državne dolgove 2 milijardi 140 milijonov levov, za cerkvene potrebe 120 milijonov levov, za vojno in mornariško ministrstvo pa 4 milijarde 170 milijonov levov, dočim je lanski proračun vojnega in mornariškega ministrstva znašal 6 milijard 950 milijonov levov. Izdatki za potrebe bolgarske armade so torej skrajšani za več kakor 2 in pol milijardi levov.

Kar se tiče dohodov, predvideva novi bolgarski državni proračun, da bodo neposredni davki vrgli 3 milijarde 670 milijonov levov, carine pa 1 milijardo 300 milijonov levov. Dohodek od državnih monopolov je v novem bolgarskem državnem proračunu ocenjen samo z 962 milijonov levov.

Italijanski radio med vojno

V zavodu za preučevanje brezžičnega brzojava na berlinski univerzi je predaval tedaj prof. dr. Gorini o zgodovini razvoja italijanskega radioja in njegovnega delovanja med vojno. Najprej je obravnaval izgradnjo italijanskega radioja v zadnjih 17 letih, ki si je bil že takrat nadel nalogo združiti vse narodno življenje v eno harmonično celoto. Jezikovno in kulturno edinstvo italijanskega naroda je olajšalo delo po načrti zgraditve radijske službe. Prve oddajne postaje so bile zgrajene leta 1924 v Rimu, Milanu in Neaplju. Fašizem je poskrbel, da je prišla centralizacija narodnega značaja italijanskega radioja še bolj do izraza. S kratkovalnimi postajami je bila leta 1934. začeta italijanska prekomorska radijska služba.

Dr. Gorini je v svojem predavanju posebej naglašal pomen izmenjave radijskega sporočila med Nemčijo in Italijo ter naloge, ki jih ima italijanski radio. Predavanje je zaključil z ugotovitvijo, da tudi italijanski radio s svojim enotnim vodstvom in velikim območjem pomoči veselesil ost v borbi proti boljševizmu svetovnemu sovražniku in zapadnim demokracijam in da mu pripomore tudi h končni zmagi.

Profesorice vede o škrobu

V 17. stoletju je prišla neka holandska perica prva na misel naškrobat perilo. Kmalu je prišlo naškrobano perilo splošno v modo zlasti na dvorih. Najbolj so se navduševali zanj Francozi. Večina dvornih dam je naročila iz Holandske strokovne učiteljice, ki so ušle njihove perice kako je treba naškrobat perilo. Te učiteljice so dobile pozneje naslov profesorice vede o škrobu. Bile so zelo dobro plačane.

Mrzli obkladki proti ozeblinam

Ce človeku pozimi zmrzne uho, nos ali prst in če ne more takoj k zdravniku, si mora pač pomagati sam. V takih primerih so najbolj priporočljivi in učinkoviti mrzli obkladki. Čez noč ostane obkladek na zmrznelim delu telesa in bolečine večina izginejo.

CUDNO

Gospodinja: To je pa res čudno Marička. Malo prej sem videla nekega moža, ki je splezal k vam skozi okno in kmalu se je po isti poti vrnil.

Služkinja: In to mi poveste šele zdaj, gospa!

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

Mar nisem bil jaz tisti, ki jo je bil pahnil v pogubo?

Bila sva dva nesrečnega, ki ju je preganjala usoda. Če je imela Edita na vesti težke grehe, mar sem smel jaz, številka 33 iz Readinga, očitati ji karkoli? Oba sva trpela. Najbolje je bilo pozabiti na vse, kajti tak človek, kakor sem bil jaz, mora biti zanesljiv do drugih. Če se piše človek Edgar Pipe, si ne sme lastiti vloga maščevalca brezpravja. Mar bi ne bilo podlo zapoditi zato, ker sem bil zdaj bogat, siromašno deklet, ki me je ljubilo in ki me gotovo še vedno ljubi — morda bolj kakor prej, ker je lahko ocenilo moje srce?

Sicer sem ji bil pa obljubil, da je ne bom zapustil in jaz vedno držim obljubo.

Ta čas, ko so mi rojile po glavi te blagorodne misli, sem prispel na kolodvor. Hotel sem svedeti, kdaj odhaja vlak. Ugotovil sem da odhaja en vlak ob 8.15 zvečer, da pa ima samo vagon prvega razreda.

To mi je bilo dobrodošlo. Odkar sem bil bogat, sem bil tudi razvajen.

106

Bedasti Richard Stone, kako hvaležen sem ti moral biti! In zdaj mi je bilo prav za prav žal, da sem ga bil tako grdo osleparil. Niti ta ubogi zamorec Zanzibar bi ne bil zmožen take podlosti.

V San Sebastianu sem bil zelo blizu Franciji. Šlo je samo za to, da bi prestopil mejo in ne vzbudil pri tem pozornosti carinikov. Sklenil sem počivati nekaj dni, preden bi nadaljeval svojo pot. Moral sem mnogo razmišljati, ker sem se blizal zadnji etapi svoje poti in bilo bi neumno pokvariti vse z neopreznostjo v trenutku ko bi bilo doseženo končno pristanišče.

Sklenil sem naložiti postopoma svoje premoženje v pariških bankah. V ta namen bi si pa moral seveda preskrbeti civilno legitimacijo. Dokumenti polkovnika Flicka bi mi ne mogli služiti, v prvi vrsti zato ne, ker bi bil mogel polkovnik Flick nekega lepega dne zvedeti, da sem si prilastil njegovo ime, drugič pa zato ne, ker bi niti v Franciji — da o Angliji sploh ne govorim — ne bilo varno izdajati se za častnika razmeroma visokega čina. Za vsak slučaj sem si moral preskrbeti vse dokumente, ki sem jih potreboval za dokaz svoje identičnosti in ki so potrebni človeku, ki hoče naložiti v banko denar. Potrebni so mi bili dokumenti, kakršne mora imeti človek za vsak slučaj, pa naj živi v katerem koli mestu, ne da bi se mu bilo treba vsak trenutek izkazati s krstnim listom ali uradno izpovedjo.

Nastanil sem se v razkošnem hotelu, čigar okna so bila obrnjena na morje. V San Sebastianu je bila

sezona. Kralj in kraljica sta bila pravkar prispela tja in vsa španska aristokracija jima je sledila.

Izkoristil sem bivanje v tem mestu za to, da sem obnovil svojo garderobo. Dal sem si napraviti več oblek in smoking, kupil sem si elegantne čevlje in zopet sem bil pravi gentleman. In vendar sem postal sumljiv, ker sem povsod nosil s seboj svoj kovček. Smatrali so me za trgovca z demanti in nekega dne me je neki hotelski gost vprašal, da-li imam naprodaj bisere... Zopet drugič mi je ponudila neka stara dama v nakup rubine, a eden izmed hotelskih natakarejev me je prosil, naj mu ocenim prstan, ki mu ga je bil zastavil neki gost. Vse to mi je šlo že na živce.

Jezilo me je, da so se drugi zabavali in da nisem mogel slediti njihovu primeru. S kovčgom, ki si ga nisem upal niti za hip odložiti, nisem mogel niti v gledališče, niti v kazino, niti na ples. Vendar sem pa našel način, kako odkriti se ga. Spravil sem ga namreč v safe španske banke, od katerega sem bil dobil ključ in potem sem si lahko po dolgem času zopet enkrat oddahnil.

Vpisal sem se v kazino, kjer sem igral bakarat in prigrabil sem petdeset tisoč pezet. Naslednjega dne sem prigrabil šestdeset tisoč, tretjega dne pa osemdeset. Ta presenetljiva sreča je bila kriva, da sem postal sumljiv in igralniški nadzorniki so me jeli opazovati. Potem sem pa začel izgubljati in igrači so me začeli ceniti. Izgubil sem mnogo denarja, toda znal sem pravočasno nehati.

Vsak dan sem šel v banko, kjer sem odprl svoj safe in preštel bankovce.

V igralnici sem se seznanil z mladim Američanom, ki se je pisal James Bruce in ki je igral kakor nor. Zaman sem mu svetoval, naj se spametuje. Ni me ubogal in ker je imel smolo, je končno vse izgubil. To, kar se je moralo zgoditi, se je zgodilo. Neke noči, ko je igral na častno besedo, je zaigral sto tisoč pezet.

— To je moj konec! — mi je dejal.

— Kako to? — sem vprašal.

— Prišel sem do konca... je odgovoril. — Igral sem na častno besedo, pa je ne morem izpolniti... Ne preostaja mi nič drugega, nego samomor.

— Kaj ste znoreli! — sem zaklical. — Mar se človek ustrelja za sto tisoč pezet? Pridite jutri zjutraj k meni v hotel. Posodim vam ta znesek.

— Hvala, — je dejal.

Ločila sva se.

Drugo jutro mi je prinesel natakare pismo. Raztrgal sem kuverto in bral:

»Dragi gospod Flick!

Snoči ste bili tako prijazni, da ste mi ponudili sto tisoč pezet. Sprejel sem Vašo ponudbo, potem sem si pa premislil. Gotovo bi zaigral tudi ta denar, ker me preganja smola. Ruiniran sem in nikoli več si ne bom opomogel. Preostaja mi edino še samomor in ta korak tudi storim. Zbogom!

Vdani vam James Bruce.